

Finančna uprava Republike Slovenije

Poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na dan 30. junij 2017

Ljubljana, 18. 7. 2017

Povzetek poročila

Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS) za namen obravnave v Državnem zboru Republike Slovenije pripravlja podatke o stanju in gibanju davčnega dolga na presečna datuma 30. 6. in 31. 12.. To poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga je pripravljeno po stanju na dan 30. 6. 2017.

Po stanju na dan 30. 6. 2017 je znašal davčni dolg 1.285.658.364 EUR. Davčni dolg je sestavljen iz aktivnega dolga v višini 769.637.979 EUR (59,9 odstotka) in pogojno izterljivega dolga v višini 516.020.385 EUR (40,1 odstotka).

Za aktivni dolg je značilno, da FURS zoper dolžnike izvaja vse ukrepe, ki jih predvideva davčna zakonodaja, s ciljem poplačila dolga. Pri pogojno izterljivem dolgu je poplačilo dolga v največji meri odvisno od zaključka sodnih postopkov (prisilne poravnave, stečajnega postopka...). V pristojnosti sodišč je tudi izvršba aktivnega dolga, ki je zavarovano s hipoteko na nepremičnem premoženju.

FURS je pristojen za pobiranje dajatev, ki so prihodek štirih blagajn javnega financiranja, in sicer: proračuna države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in proračunov občin. V prvem polletju 2017 je FURS pobral neto 7.668.030.886 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 491.818.539 EUR oziroma za 6,9 odstotka več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Največji delež dolga pripada proračunu države, in sicer 67,3 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z 19,7-odstotnim deležem, blagajna Zavoda za zdravstveno zavarovanje z 9,6-odstotnim deležem ter proračuni občin s 3,4-odstotnim deležem dolga.

V prvem polletju 2017 se je davčni dolg znižal za 35.065.053 EUR (2,7 odstotka). Pri aktivnem dolgu je zaznati povečanje dolga za 82.358.600 EUR (12,0 odstotka), pri pogojno izterljivem dolgu pa znižanje za 117.423.653 EUR (18,5 odstotka).

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem, potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih je v letu 2015 prvič v zadnjih letih padel pod 10 odstotkov, in sicer na 9,8 odstotka (v letu 2014 je znašal 10,4 odstotka). V letu 2016 je bilo zabeleženo nadaljnje znižanje deleža na 9,0 odstotkov.

Povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže tudi v prvem polletju 2017 na učinkovitejše pobiranje dajatev in povečano plačilno disciplino pri plačevanju obveznih dajatev.

FURS za povečanje prostovoljnega plačevanja dajatev izvaja številne aktivnosti kot npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, poenostavitve pri plačevanju, pošiljanje opominov...

S ciljem obvladovanja davčnega dolga je FURS v skladu z veljavno zakonodajo izvajal zoper davčne dolžnike številne ukrepe izterjave (poboti obveznosti z zapadlimi terjatvami, unovčitve predloženih zavarovanj) in aktivnosti davčne izvršbe.

V prvem polletju 2017 je FURS za davčne in nedavčne obveznosti poslal dolžnikom 286.641 pisnih opominov in 164.982 sklepov o davčni izvršbi ter opravil 1.213 telefonskih opominjanj, za dolg v znesku 654.530.893 EUR. Z izvedenimi aktivnostmi in ukrepi je bilo izterjano za 247.454.717 EUR dolga.

Dodatno je FURS izvedel tudi pobote in unovčitve zavarovanj v višini 49.007.997 EUR.

Jana Ahčin,
generalna direktorica

Številka: *[številka]*
Datum: *[datum]*

Kazalo

1. Uvod	5
2. Pobrani prihodki	5
3. Splošno o davčnem dolgu	6
3.1. Odmera oziroma obračun dajatev - izvršilni naslovi	6
3.2. Vpliv likvidnostnih težav zavezancev na davčni dolg	6
3.3. Poboti	7
3.4. Zastaranje	7
3.5. Napake pri plačevanju davčnih obveznosti	7
4. Davčni dolg	8
4.1. Aktivni in pogojno izterljivi dolg	9
4.2. Gibanje davčnega dolga	11
4.3. Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	13
4.4. Davčni dolg po vrstah prihodkov	15
4.5. Davčni dolg glede na vrsto dajatve	17
4.6. Davčni dolg po starosti	18
4.7. Odpis davčnih obveznosti	19
5. Odlogi in obročna plačila	20
5.1. Odloženo plačilo oziroma obročno plačilo davčnega dolga	20
6. Rezultati ukrepov izterjave in izvršbe	22

1. Uvod

Vlada Republike Slovenije posreduje Državnemu zboru Republike Slovenije poročilo o stanju in gibanju davčnega dolga na podlagi šestega odstavka 23. člena Zakona o davčnem postopku¹ (v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2), dvakrat letno. FURS za ta namen pripravlja podatke o stanju in gibanju davčnega dolga na presečna datuma 30. 6. in 31. 12..

2. Pobrani prihodki

FURS je pristojen za pobiranje davkov, ki so prihodek štirih blagajn javnega financiranja, in sicer: proračuna države, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje in proračunov občin. Preko proračuna države se del prihodkov razporeja tudi v proračun Evropske Unije.

V prvem polletju 2017 je FURS pobral neto 7.668.030.886 EUR prihodkov za vse štiri blagajne javnega financiranja, kar je 491.818.539 EUR oziroma za 6,9 odstotka več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Povečanje pobranih javnofinančnih prihodkov ob hkratnem zniževanju davčnega dolga kaže tudi v prvem polletju 2017 na učinkovitejše pobiranje dajatev in povečano plačilno disciplino pri plačevanju obveznih dajatev. FURS za povečanje prostovoljnega plačevanja izvaja številne aktivnosti kot npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, poenostavitve pri plačevanju, pošiljanje opominov.

Preglednica 1 - Pobrani prihodki po javnofinančnih blagajnah v EUR

Prejemniki sredstev	Januar - junij 2017	Struktura v %	Januar - junij 2016	Struktura v %	IND 2017/2016
Državni proračun	4.357.666.611	56,8	4.050.747.242	56,4	107,6
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	1.919.617.434	25,0	1.814.427.186	25,3	105,8
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	1.266.420.293	16,5	1.206.058.671	16,8	105,0
Proračun občin	124.326.548	1,6	104.979.248	1,5	118,4
Skupaj JFP	7.668.030.886	100,0	7.176.212.347	100,0	106,9

Vir: FURS

Davek je vsak denarni prihodek državnega proračuna, proračuna Evropske unije ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti, ki ne predstavlja plačila za opravljeno storitev ali dobavljeno blago in se plača izključno na podlagi zakonov o obdavčenju oziroma predpisov samoupravnih lokalnih skupnosti, izdanih na podlagi zakonov o obdavčenju.

V skladu s 3. členom ZDavP-2 se kot davek štejejo tudi:

- uvozne in izvozne dajatve, predpisane s predpisi Evropske unije,

¹ Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – Odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15 in 63/16.

- prispevki za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje, prispevki za zaposlovanje in prispevki za starševsko varstvo,
- nadomestila, intervencijski in drugi ukrepi, ki so v celoti ali delno sistem financiranja kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada, vključno z zneski, pobranimi v zvezi s temi ukrepi,
- obresti, stroški postopka pobiranja davkov, denarne kazni in globe ter stroški postopka o prekršku, ki jih odmeri oziroma izreka davčni organ.

FURS v skladu z zakonom, ki ureja delovanje, organizacijo, naloge in pooblastila finančne uprave, vodi knjigovodsko evidenco iz katere se zagotavljajo podatki o stanju in gibanju davčnega dolga. Za vodenje davčnega knjigovodstva se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja računovodstvo.

3. Splošno o davčnem dolgu

Davčni dolg je stanje dolga davčnih zavezancev do FURS na presečni dan, ki vključuje vse zapadle neporavnane terjatve, ki jih odmerja, nadzira in izterjuje FURS, v skladu z zakonskimi predpisi.

Na stanje davčnega dolga na presečni dan bistveno vplivajo gibanja naslednjih kategorij:

- prenos odprtih zapadlih terjatev iz preteklega obdobja (leta),
- obseg nastalih in zmanjšanih terjatev (odmera oziroma obračun dajatev, odpisi terjatev) v obravnavanem obdobju (letu), ki so zapadle v tem obdobju (letu) in
- obseg plačanih oziroma izterjanih terjatev v obravnavanem obdobju (letu).

3.1. Odmera oziroma obračun dajatev - izvršilni naslovi

O davčnem dolgu govorimo, kadar zavezanec ne poravna svojih odmerjenih oziroma obračunanih obveznosti, ki izhajajo iz izvršilnega naslova, v predpisanem roku. Izvršilni naslovi so predvsem davčni obračuni predloženi s strani zavezanca in odločbe, ki jih izdaja FURS. Za slednje velja, da postanejo izvršljive v 30 dneh od vročitve, ne glede na to, ali zavezanec zoper njih uveljavlja pravno sredstvo (prvi odstavek 87. člena ZDavP-2). Za davčni dolg torej ni pomembna dokončnost ali celo pravnomočnost akta, iz katerega izhaja obveznost plačila. V davčnem dolgu so tako vključene tudi obveznosti, ki so predmet pritožb zavezancev pri drugostopenjskem organu ali tožb pri Upravnem sodišču, vendar o pritožbi ali tožbi še ni odločeno.

3.2. Vpliv likvidnostnih težav zavezancev na davčni dolg

Poročilo je pripravljeno na presečni datum, kar pomeni, da so v davčnem dolgu zajete vse neporavnane obveznosti, ki so zapadle v plačilo do obravnavanega datuma, tudi tiste, ki so že nekaj dni po tem datumu poravnane.

Izpostavljamo določbo prvega odstavka 77. člena Zakona o davku na dodano vrednost – ZDDV-1², po kateri mora zavezanec plačati DDV po davčnem obračunu v državni proračun najpozneje v roku, v katerem mora predložiti obračun DDV, to pa je v skladu s prvim odstavkom 88. člena tega zakona do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja, razen v posebnih primerih (na primer začetek stečaja, likvidacije, prisilne poravnave, kjer je rok določen glede na začetek teh postopkov). Podobne določbe vsebuje tudi Zakon o

² Uradni list RS, št. 13/11- uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 14/13, 46/13-ZIPRS1314-A, 101/13-ZIPRS1415, 86/14 in 90/15.

trošarinah – ZTro-1³, ki v prvem odstavku 12. člena določa, da trošarinski zavezanec oziroma oseba, ki v skladu s tem zakonom obračuna trošarino, obračunano trošarino za davčno obdobje plača do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po poteku davčnega obdobja, če ni s tem zakonom določeno drugače (na primer 13. člena ZTro-1 določa obračunavanje in plačevanje trošarine v posebnih primerih, v katerih se trošarina plača najpozneje v 30 dneh po prejemu trošarinskih izdelkov iz druge države članice).

Navedena davka pomenita večje obveznosti za zavezance, ki praviloma zapadejo v plačilo konec meseca. Zaradi likvidnostnih težav zavezanci pogosto plačujejo svoje davčne obveznosti z nekajdnevno zamudo. To pomeni, da je del dolga, ugotovljenega na presečni datum konec meseca praviloma plačan že v prvih dneh naslednjega meseca.

3.3. Poboti

V davčnem dolgu po stanju na presečni dan so zajete tudi neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ki so sicer dolžniki na ta dan, imajo pa preplačila davkov, ki jih FURS še ni pobotal z obveznostmi. FURS mora namreč na podlagi 97. člena ZDavP-2 preveč plačani davek vrniti zavezancu v roku 30 dni od dneva vročitve odločbe oziroma od dneva predložitve davčnega obračuna. V skladu s 97. a členom zakona, ki ureja davčni postopek pa FURS ne izvede vračila preveč plačanega davka, če obstajajo neporavnane zapadle obveznosti davčnih zavezancev, ampak preveč plačani davek pobota z drugimi davki, ki jim je potekel rok za plačilo ali drugimi denarnimi nedavčnimi obveznostmi, ki jih izterjuje FURS in stroški postopka.

3.4. Zastaranje

Davčni dolg zajema tudi nekaj obveznosti zavezancev, za katere je pravica do izterjave že zastarala. Po določbah 125. in 126. člena ZDavP-2 namreč zastara pravica do izterjave davka v roku petih oziroma desetih let od dneva, ko bi bilo treba davek plačati.

Ne glede na navedeno davčna obveznost, ki je starejša od deset let, razen zamudnih obresti, ne preneha, če je davčni dolg zavarovan s hipoteko in če je pred potekom zastaranja pravice do izterjave vložen predlog za izvršbo na nepremičnino (126.a člena ZDavP-2). Davčna obveznost preneha s poplačilom iz prodaje nepremičnine v izvršilnem postopku.

Kljub tekočemu izvajanju postopkov odpisa zastaranih obveznosti zavezancev, obveznosti zastarajo dnevno, tudi tik pred presečnim datumom za poročanje. Pred začetkom postopka davčne izvršbe se po uradni dolžnosti v vsakem konkretnem primeru terjatev preizkusi tudi z vidika zastaranja.

3.5. Napake pri plačevanju davčnih obveznosti

V davčnem dolgu po stanju na presečni dan so zajete tudi neporavnane obveznosti davčnih zavezancev, ki so poravnali svoje obveznosti, vendar na napačen podračun ali z napačnim sklicevanjem pri plačilu.

Če zavezanec plača obveznost na napačen podračun (drugi blagajni javnega financiranja), se plačilo v knjigovodski evidenci zavezanca evidentira pri drugi vrsti obveznosti (drugem kontu). Zaradi navedene situacije knjigovodska evidenca pri zavezancu izkazuje na posameznem kontu preplačilo, na drugem pa dolg. Podobna situacija je, kadar zavezanci poravnajo svojo obveznost, vendar z napačnim sklicevanjem pri plačilu. V tem primeru se plačilo evidentira kot nerazporejeno, zato je tak zavezanec glede na knjigovodsko stanje dolžnik. FURS v tem primeru začne postopek razčiščevanja plačil (stik z zavezancem, potrdilo o plačilu, poizvedba

³ Uradni list RS, št. 47/16.

na Upravo Republike Slovenije za javna plačila in banke ...). Zaradi obsega primerov, tako usklajevanje lahko traja več dni.

4. Davčni dolg

Po stanju na dan 30. 6. 2017 je znašal davčni dolg 1.285.658.364 EUR. V navedenem znesku dolga so poleg neporavnanih zapadlih obveznosti zajete tudi zaračunane zamudne obresti, ki predstavljajo 13,5 odstotka dolga oziroma 173.891.259 EUR.

Preglednica 2 - Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

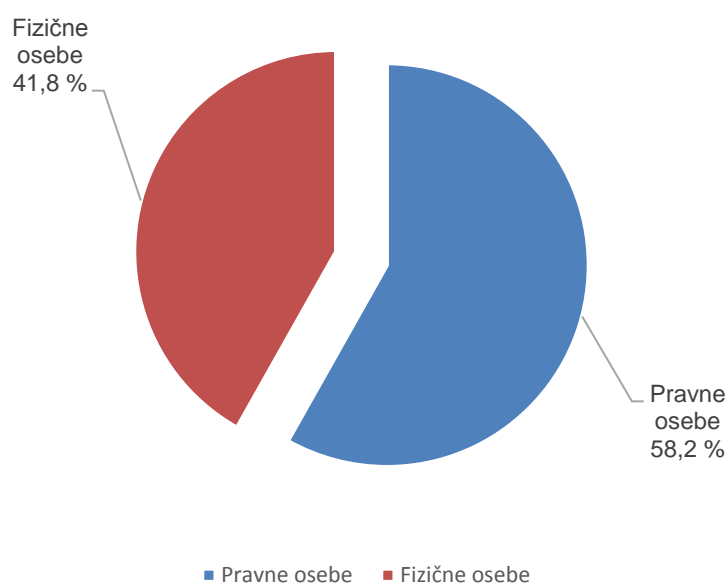
	30.6.2016	31.12.2016	30.6.2017	IND 31.12.16/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 31.12.16
Glavnica	1.159.777.230	1.142.296.671	1.111.767.105	98,5	95,9	97,3
Zamudne obresti	185.672.451	178.426.746	173.891.259	96,1	93,7	97,5
Skupaj dolg	1.345.449.681	1.320.723.417	1.285.658.364	98,2	95,6	97,3

Vir: FURS

Dolg pravnih oseb znaša 747.855.066 EUR oziroma 58,2 odstotka, dolg fizičnih oseb pa 537.803.298 EUR oziroma 41,8 odstotka davčnega dolga.

Dolg fizičnih oseb zajema tudi neporavnane obveznosti zasebnikov, med katere štejemo samostojne podjetnike posameznike in druge zasebnike, ki opravljajo poklicno dejavnost ali druge neodvisne dejavnosti (odvetniki, notarji, poklicni športniki, samostojni novinarji, zasebni zdravstveni delavci, kulturni delavci in fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko in gozdarsko dejavnost).

Slika 1 - Prikaz davčnega dolga glede na status zavezanca

Vir: FURS

4.1. Aktivni in pogojno izterljivi dolg

Davčni dolg je sestavljen iz aktivnega in pogojno izterljivega dolga. ZDavP-2 v 109. členu definira pogojno izterljivi dolg. Davek se šteje za pogojno izterljivega:

- če se ne more poplačati niti v postopku davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala;
- če se je davčni zavezanec – fizična oseba odselil neznano kam ali ga je sodišče razglasilo za pogrešanega ali za opravilno nesposobnega in ni pustil oziroma nima nobenega premoženja, iz katerega bi se lahko davek poplačal, pravica do izterjave pa še ni zastarala;
- če je bil pri zavezancu za davek začel postopek prisilne poravnave;
- če je bil pri zavezancu za davek začel stečajni postopek;
- od dneva smrti davčnega zavezanca do dneva pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

Ves ostali dolg šteje za aktivni dolg.

Po stanju na dan 30. 6. 2017 znaša aktivni dolg 769.637.979 EUR, pogojno izterljivi dolg pa 516.020.385 EUR.

Preglednica 3 – Stanje in gibanje davčnega dolga v EUR

	30.6.2016	31.12.2016	30.6.2017	IND 31.12.16/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 31.12.16
Aktivni dolg	723.064.626	687.279.379	769.637.979	95,1	106,4	112,0
Pogojno izterljivi dolg	622.385.055	633.444.038	516.020.385	101,8	82,9	81,5
Skupaj dolg	1.345.449.681	1.320.723.417	1.285.658.364	98,2	95,6	97,3

Vir: FURS

V strukturi davčnega dolga ima aktivni dolg 59,9-odstotni delež. Verjetnost izterjave navedenega dolga je veliko večja kot pri pogojno izterljivem dolgu, ki predstavlja 40,1 odstotka davčnega dolga.

Za pogojno izterljivi dolg je značilno, da davčna izvršba ni dovoljena ali so izčrpane skoraj vse možnosti, da bi se dolg izterjal v postopku davčne izvršbe. To še zlasti velja za terjatve, ki so prijavljene v insolvenčne postopke, ki predstavljajo kar 92,2 odstotka pogojno izterljivega davčnega dolga. Pri tem izpostavljamo, da je del pogojno izterljivega davčnega dolga v postopkih zaradi insolventnosti obravnavan kot zavarovan dolg na podlagi vknjiženih hipotek na nepremičninah. V teh primerih je pozicija posamezne blagajne javnega financiranja kot upnika v postopku zaradi insolventnosti precej boljša, saj se terjatve, ki so zavarovane z ločitveno pravico, v postopkih zaradi insolventnosti prednostno poplačajo iz unovčitve tega premoženja, pred ostalimi upniki. Višina poplačila pa je seveda odvisna predvsem oziroma tudi od vrstnega reda upnikov. Nenazadnje pa je potrebno izpostaviti, da se tudi v postopku prisilne poravnave terjatve najprej poplačajo iz unovčitve zavarovanega premoženja, šele v primeru, da dolg ni poplačan v celoti, pa se upošteva sklep o potrjeni prisilni poravnavi. Glede na navedeno gre torej ugotoviti, da ukrepi zavarovanja, ki jih izvede davčni organ, pomembno vplivajo tudi na poplačilo v postopkih zaradi insolventnosti.

Z dnem začetka insolvenčnega postopka se v skladu z insolvenčno zakonodajo zoper davčnega zavezanca ne sme voditi postopka davčne izvršbe, temveč se zaradi zagotavljanja načela enakega obravnavanja upnikov lahko terjatve poplačajo le v skladu z insolvenčno zakonodajo. Za terjatve, ki so prijavljene v insolvenčnem postopku, davčni organ torej ne sme voditi postopka davčne izvršbe. Gre za postopke, na trajanje katerih davčni organ nima vpliva, saj je v skladu z insolvenčno zakonodajo izenačen z drugimi (civilnimi) upniki.

V postopku prisilne poravnave lahko upniki izglasujejo delni odpis dolga in odložitev njegove dospelosti, če pa prisilna poravnava ni potrjena, sledi stečajni postopek. Glavni postopki rednih prisilnih poravnav so po podatkih medinstitucionalne implementacijske skupine za spremljanje izvajanja novel ZFPPIPP-E in ZFPPIPP-F v zadnjih dveh letih v poprečju trajali 10 mesecev. Z zadnjo novelo Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju⁴ je bil položaj davčnega organa v postopku poenostavljene prisilne poravnave, katerega glavni postopek v poprečju traja 4 mesece, okrepljen. Potrjena poenostavljena prisilna poravnava nima več učinka na terjatve iz naslova davkov (in tudi prispevkov), dolžniku pa zakonodaja od 1. 1. 2017⁵ vendarle omogoča, da ob predložitvi sklepa o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi prestrukturira te terjatve v ločenem postopku pred davčnim organom, vendar le še v obliki obročnega plačila. Odpisa terjatev v tem postopku dolžnik ne more več doseči⁶.

V stečajnem postopku je delež poplačila davčnih terjatev zelo nizek. Stečajni postopki nad pravnimi osebami zaradi izvedbe vseh procesnih dejanj (priprava otvoritvenega poročila in prevzem ter dokončanje poslov stečajnega dolžnika, prijava in preizkus terjatev) in ureditve vseh pravnih razmerij dolžnika s številnimi upniki (povezani pravdni postopki iz naslova prerekanja terjatev in izpodbijanja dolžnikovih pravnih dejanj) trajajo daljši čas. Poleg tega mora stečajni upravitelj prodati vse premoženje stečajnega dolžnika in iz tega naslova po načelu proporcionalnosti poplačati upnike. Trajanje unovčevanja premoženja je odvisno od razmer na trgu oziroma kupne moči in od interesa kupcev za udeležbo pri javni prodaji. Na trajanje osebnih stečajev vpliva tudi dolžina preizkusne dobe, ki jo stečajnemu dolžniku v zvezi z odpustom obveznosti določi sodišče. Terjatve, ki v stečajnih postopkih niso bile plačane, se odpišejo. Izjema so terjatve, ki so bile prijavljene v postopek osebnega stečaja, ki se v delu, ki niso bile plačane odpišejo le na podlagi pravnomočnega sklepa sodišča o odpustu obveznosti, pri čemer pa odpust obveznosti od uveljavitve novele ZFPPIPP-G ne učinkuje na prednostne terjatve, med katere pa se štejejo tudi terjatve iz naslova prispevkov, ki so nastale pred začetkom postopka. Rezultati spremljanja izvajanja postopkov zaradi insolventnosti v okviru medinstitucionalne implementacijske skupine za ZFPPIPP zadnjih dveh let kažejo vzpodbudno sliko, saj je zaznan trend skrajševanja teka teh postopkov.

Podobno kot za insolvenčne postopke velja tudi za davčni dolg, ki je zavarovan z zastavno pravico na nepremičninah. Tudi v tem primeru davčni organ na obvladovanje davčnega dolga, ki je predmet izvršbe na nepremičnine ne more vplivati, saj postopek prodaje nepremičnine in poplačilo dolga iz tega naslova vodi izvršilno sodišče. Po stanju na dan 30. 6. 2017 je bil v izvršbi pri sodiščih dolg v višini 64.088.141 EUR.

Na podlagi navedenega je mogoče zaključiti, da davčni organ na hitrost oziroma višino poplačila znatnega dela davčnega dolga nima vpliva, saj gre za postopke, ki se vodijo pred sodišči, na dolžino teh postopkov pa vplivajo številni dejavniki.

⁴ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP-G (Uradni list RS, št. 27/16 z dne 11. 4. 2016).

⁵ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku (ZDavP-2J), Uradni list RS št. 63/16.

⁶ V zvezi s spremembami instituta poenostavljene prisilne poravnave je z vidika njenega neučinkovanja na davčne terjatve potrebno izpostaviti, da je novela ZFPPIPP-G stopila v veljavo 26. 4. 2016, kar pomeni, da veljajo spremembe poenostavljene prisilne poravnave samo za postopke, ki so uvedeni po 26. 4. 2016.

Preglednica 4 - Stanje in gibanje pogojno izterljivega dolga v EUR

Razlog	30.6.2016	31.12.2016	30.6.2017	IND 31.12.16/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 31.12.16	Delež v %
Stečaj	498.971.531	507.051.477	463.989.451	101,6	93,0	91,5	89,9
Prisilna poravnava	14.343.351	12.978.491	11.865.802	90,5	82,7	91,4	2,3
Ostalo*	109.070.173	113.414.070	40.165.132	104,0	36,8	35,4	7,8
SKUPAJ	622.385.055	633.444.038	516.020.385	101,8	82,9	81,5	100

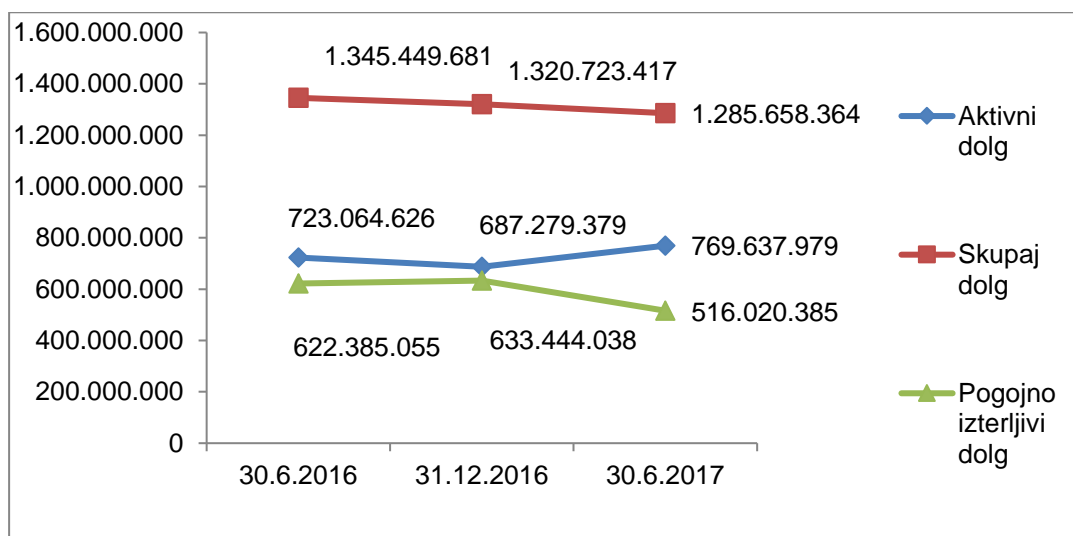
* OSTALO: prisilna likvidacija, dolžnik umrl, izbris brez likvidacije...

Vir: FURS

4.2. Gibanje davčnega dolga

V prvem polletju 2017 se je davčni dolg znižal za 35.065.053 EUR oziroma 2,7 odstotka. Pri aktivnem dolgu je zaznati povečanje dolga za 82.358.600 EUR oziroma 12,0 odstotka, pri pogojno izterljivem dolgu pa znižanje za 117.423.653 EUR oziroma 18,5 odstotka.

Slika 2 – Gibanje davčnega dolga v EUR

Vir: FURS

Povečanje aktivnega dolga in znižanje pogojno izterljivega dolga je v veliki meri posledica spremembe zajema podatkov o zavarovanem dolgu, ki ni predmet postopkov zaradi insolventnosti. Ne glede na navedeno, je potrebno upoštevati, da ta sprememba nima vpliva na skupno stanje davčnega dolga. Pogojno izterljiv dolg tako ne vključuje več zavarovanih terjatev⁷ do dolžnikov zoper katere ne teče postopek zaradi insolventnosti. Te terjatve so po stanju na dan 30. 6. vključene v aktivni dolg, saj iz pravnih podlag, ki določajo pogoje za vključitev terjatev v pogojno izterljivi dolg ne izhaja, da bi mednje sodile tudi zavarovane terjatve do dolžnikov zoper katere ne teče postopek zaradi insolventnosti. Pri tem je potrebno

⁷ Vrste zavarovanj: zastavna pravica na nepremičninah, zavarovanje z začasnim sklepom ...

izpostaviti, da zavarovanje z zastavno pravico na nepremičnini pogosto ni prvovrstno zavarovanje, saj je FURS kot upnik redko naveden na prvem mestu.

Hkrati je potrebno izpostaviti tudi, da je velik del dolga, ki je zavarovan z zastavno pravico na nepremičnino v izvršbi pri sodiščih. Znesek aktivnega dolga, ki je v izvršbi pri sodiščih znaša 64.088.141 EUR. Na hitrost poplčila tega dela aktivnega dolga FURS torej nima vpliva, ker se postopki izvajajo pri sodiščih.

Pri oceni učinkovitosti pobiranja dajatev je poleg znižanja absolutnega zneska davčnega dolga v primerjavi s predhodnim obdobjem, potrebno upoštevati tudi relativno gibanje zneska dolga glede na pobrane javnofinančne prihodke. Delež dolga v letno pobranih javnofinančnih prihodkih je v letu 2015 prvič v zadnjih letih padel pod 10 odstotkov, in sicer na 9,8 odstotka (v letu 2014 je znašal 10,4 odstotka). Trend gibanja deleža se je nadaljeval tudi v letu 2016. V navedenem letu je bilo zabeleženo znižanje deleža na 9,0 odstotka.

Za leto 2017 bo delež mogoče izračunati ob zaključku leta, ko bodo znani podatki za celotno poročevalsko leto.

Preglednica 5: Delež skupnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih v EUR

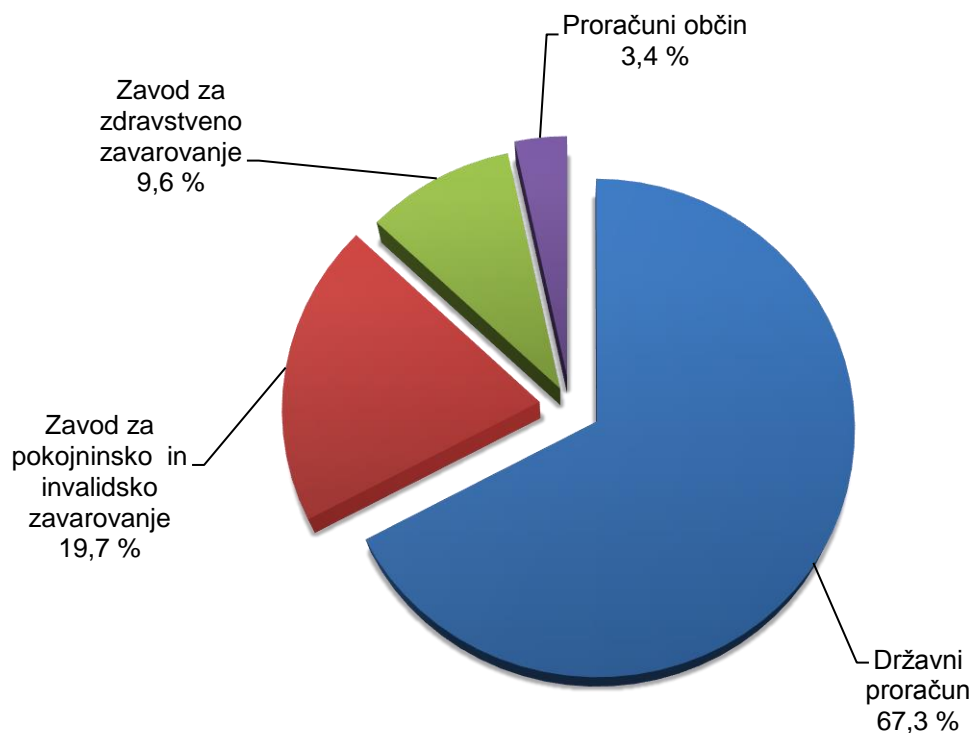
	2013	2014	2015	2016
Pobrani javnofinančni prihodki	13.076.302.014	13.611.469.377	14.118.086.176	14.603.678.755
Skupni davčni dolg na dan 31. 12.	1.497.825.373	1.421.326.160	1.386.665.046	1.320.723.417
Delež skupnega dolga v pobranih javnofinančnih prihodkih	11,5	10,4	9,8	9,0

VIR: FURS

4.3. Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah

Po kriteriju razporeditve davčnega dolga po blagajnah javnega financiranja, največji delež dolga pripada proračunu države, in sicer 67,3 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z 19,7-odstotnim deležem, blagajna Zavoda za zdravstveno zavarovanje z 9,6-odstotnim deležem ter proračuni občin s 3,4-odstotnim deležem dolga.

Slika 3 – Davčni dolg po blagajnah javnega financiranja

Vir: FURS

Podatki o višini in gibanju dolga po blagajnah javnega financiranja so predstavljeni v naslednji tabeli:

Preglednica 6 – Stanje in gibanje davčnega dolga po blagajnah javnega financiranja v EUR

Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	30.6.2016	31.12.2016	30.6.2017	IND 31.12.16/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 31.12.16	Delež v %
Državni proračun							
Aktivni dolg	457.699.998	427.561.324	517.762.733	93,4	113,1	121,1	67,3
Pogojno izterljivi dolg	438.965.600	453.331.250	347.180.732	103,3	79,1	76,6	67,3
Skupaj dolg	896.665.598	880.892.574	864.943.465	98,2	96,5	98,2	67,3
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje							
Aktivni dolg	159.337.900	153.806.227	148.494.406	96,5	93,2	96,5	19,3
Pogojno izterljivi dolg	115.235.774	112.654.520	105.034.020	97,8	91,1	93,2	20,4
Skupaj dolg	274.573.674	266.460.747	253.528.426	97,0	92,3	95,1	19,7
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije							
Aktivni dolg	80.929.787	77.936.806	75.448.303	96,3	93,2	96,8	9,8
Pogojno izterljivi dolg	52.574.629	51.560.146	48.179.856	98,1	91,6	93,4	9,3
Skupaj dolg	133.504.416	129.496.952	123.628.159	97,0	92,6	95,5	9,6
Proračun občin							
Aktivni dolg	25.043.122	27.959.179	27.803.633	111,6	111,0	99,4	3,6
Pogojno izterljivi dolg	15.609.052	15.898.122	15.625.777	101,9	100,1	98,3	3,0
Skupaj dolg	40.652.174	43.857.301	43.429.410	107,9	106,8	99,0	3,4
Ostalo*							
Aktivni dolg	53.819	15.843	128.904	29,4	239,5	813,6	0,0
Pogojno izterljivi dolg				0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj dolg	53.819	15.843	128.904	29,4	239,5	813,6	0,0
SKUPAJ DOLG	1.345.449.681	1.320.723.417	1.285.658.364	98,2	95,6	97,3	100,0

Ostalo vključuje terjatve iz naslova dela DDV, ki se izterjuje za tuje prejemnike v skladu s posebno ureditvijo za davčne zavezance, ki nimajo sedeža in opravljajo telekomunikacijske storitve, storitve oddajanja ali elektronske storitve osebam, ki niso davčni zavezanci.

Vir: FURS

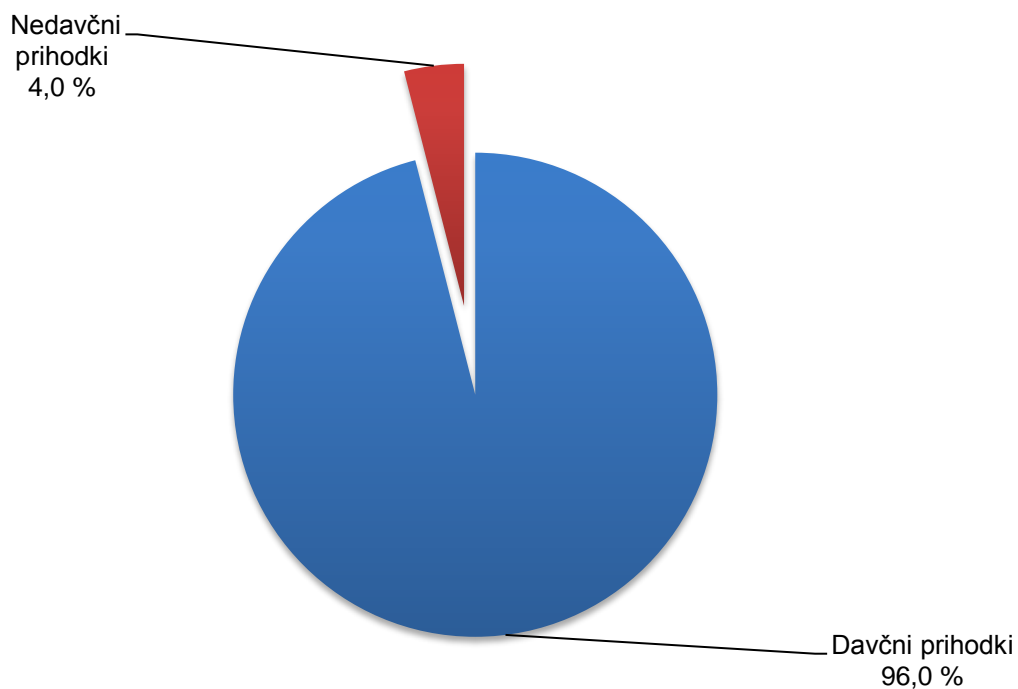
Analiza gibanja davčnega dolga po blagajnah javnega financiranja kaže na znižanje dolga pri vseh blagajnah.

Največje znižanje dolga je v prvem polletju 2017 zaznati pri blagajni države, in sicer za 15.949.109 EUR oziroma 1,8 odstotka. Sledi blagajna Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje z znižanjem za 12.932.321 EUR oziroma 4,9 odstotka in blagajna Zavoda za zdravstvo zavarovanje z znižanjem za 5.868.793 EUR oziroma 4,5 odstotka. Pri blagajni občin se je dolg znižal za 427.891 EUR oziroma 1,0 odstotek.

4.4. Davčni dolg po vrstah prihodkov

Glede na vrsto prihodkov imajo na dan 30. 6. 2017 največji delež davčnega dolga davčni prihodki, in sicer kar 96,0 odstotka. Sledijo nedavčni prihodki⁸ s 4,0-odstotnim deležem.

Slika 4 - Struktura davčnega dolga glede na vrsto prihodkov

Vir: FURS

Podatki o višini in gibanju dolga po posameznih vrstah prihodkov so predstavljeni v preglednici 7.

⁸ V skupino nedavčnih prihodkov sodijo prihodki iz naslova udeležbe na dobičku in dohodku od premoženja, taks in pristojbin, denarnih kazni ter drugih nedavčnih prihodkih.

Preglednica 7 – Stanje in gibanje davčnega dolga po vrstah prihodkov oziroma davkov v EUR

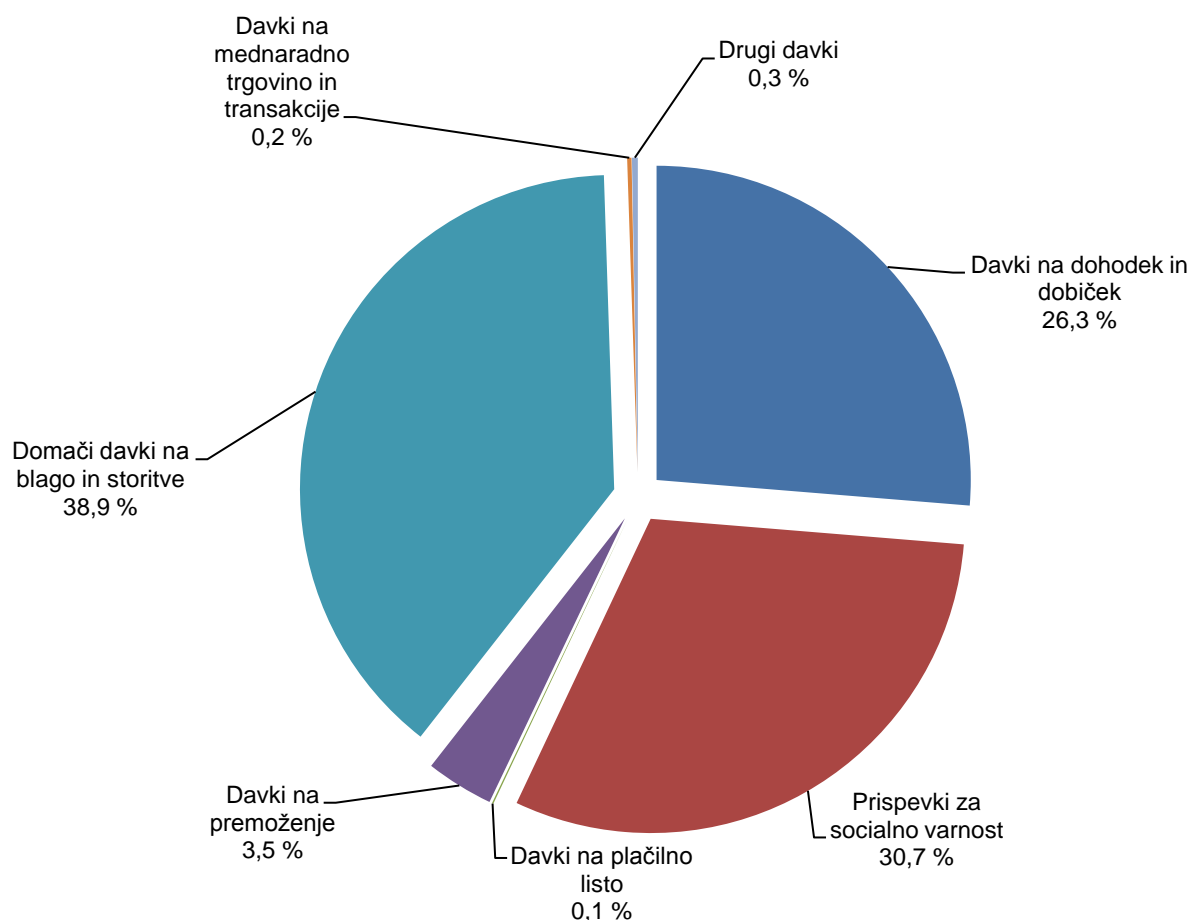
Davčni dolg po vrstah prihodkov oziroma davkov	30.6.2016	31.12.2016	30.6.2017	IND 31.12.16/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 30.6.16	IND 30.6.17/ 31.12.16
A. Davčni prihodki	1.298.324.764	1.273.204.227	1.234.364.198	98,1	95,1	96,9
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	315.842.660	307.220.389	324.156.417	97,3	102,6	105,5
Dohodnina	247.967.131	248.303.589	267.139.210	100,1	107,7	107,6
Letni poračun	32.268.492	31.470.107	38.891.424	97,5	120,5	123,6
Akontacije dohodnine	150.466.957	149.950.149	143.538.294	99,7	95,4	95,7
Dohodnina od dobička iz kapital, dividend in obresti	18.815.032	18.411.410	19.398.079	97,9	103,1	105,4
Dohodnina od nenapovedanih dohodkov	46.416.650	48.471.923	65.311.413	104,4	140,7	134,7
Davek od dohodkov pravnih oseb	67.818.816	58.884.628	56.985.456	86,8	84,0	96,8
Drugi davki na dohodek in dobiček	56.713	32.172	31.751	56,7	56,0	98,7
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	408.589.527	397.395.504	378.637.303	97,3	92,7	95,3
Prispevek za zaposlovanje	2.237.246	2.178.788	2.082.625	97,4	93,1	95,6
Prispevek za starševsko varstvo	2.256.820	2.199.486	2.103.518	97,5	93,2	95,6
Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	271.543.509	263.605.485	250.829.928	97,1	92,4	95,2
Prispevki za zdravstveno zavarovanje	132.551.952	129.411.745	123.621.232	97,6	93,3	95,5
DAVKI NA PLAČILNO LISTO	792.320	860.039	904.640	108,5	114,2	105,2
Posebni davek na določene prejemke	792.320	860.039	904.640	108,5	114,2	105,2
DAVKI NA PREMOŽENJE	41.210.145	43.485.522	42.911.363	105,5	104,1	98,7
Davki na nepremičnine	38.228.261	40.770.530	40.010.606	106,7	104,7	98,1
Davki na premičnine	194.436	82.438	48.648	42,4	25,0	59,0
Davki na dediščine in darila	1.662.552	1.476.303	1.663.327	88,8	100,0	112,7
Davek na promet nepremičnin	1.124.896	1.156.251	1.188.782	0,0	0,0	0,0
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	523.477.576	515.859.896	479.566.692	98,5	91,6	93,0
Davek na dodano vrednost	509.169.327	499.049.599	466.685.118	98,0	91,7	93,5
Drugi davki na blago in storitve (CO2)	35.505	28.298	68.873	79,7	194,0	243,4
Trošarine	6.736.442	8.248.905	6.116.296	122,5	90,8	74,1
Davki na posebne storitve	375.347	370.650	351.093	98,7	93,5	94,7
Drugi davki na uporabo blaga in storitev	1.410.736	1.720.147	1.820.496	121,9	129,0	105,8
Davki na motorna vozila	5.750.219	6.442.297	4.524.816	112,0	78,7	70,2
DAVKI NA MEDNARODNO TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	2.722.702	2.832.513	2.738.374	104,0	100,6	96,7
Carine	2.722.702	2.832.513	2.738.374	104,0	100,6	96,7
DRUGI DAVKI	5.689.834	5.550.365	5.449.408	97,5	95,8	98,2
B. Nedavčni prihodki	45.781.081	47.363.128	51.279.522	103,5	112,0	108,3
C. Transferni prihodki	318.014	145.112	6.405	45,6	2,0	4,4
Skupaj shema JFP (A+B+C)	1.344.423.859	1.320.712.467	1.285.650.125	98,2	95,6	97,3
D. Ostalo	1.025.822	10.950	8.239	1,1	0,8	75,2
SKUPAJ DAVČNI DOLG (shema JFP + ostalo)	1.345.449.681	1.320.723.417	1.285.658.364	98,2	95,6	97,3

Vir: FURS

4.5. Davčni dolg glede na vrsto dajatve

V okviru davčnih prihodkov, ki predstavljajo kar 96,0 odstotka davčnega dolga, imajo največji delež dolga domači davki na blago in storitve, in sicer 38,9 odstotka. Sledijo prispevki za socialno varnost s 30,7-odstotnim deležem, davki na dohodek in dobiček s 26,3-odstotnim deležem, davki na premoženje s 3,5-odstotnim deležem, drugi davki z 0,3-odstotnim deležem ter davki na mednarodno trgovino in transakcije z 0,2-odstotnim deležem dolga iz naslova davčnih prihodkov.

Slika 5 - Struktura davčnega dolga iz naslova davčnih prihodkov

Vir: FURS

Analiza gibanja davčnega dolga po vrstah davkov kaže, da je v prvem polletju 2017 zaznati znižanje dolg pri domačih davkih na blago in storitve za 36.293.204 EUR oziroma 7,0 odstotka, pri prispevkih za socialno varnost za 18.758.201 EUR oziroma 4,7 odstotka, pri davkih na premoženje za 574.159 EUR oziroma 1,3 odstotka in pri davkih na mednarodno trgovino in transakcije za 94.139 EUR oziroma 3,3 odstotka.

Povečanje dolga je zaznati pri davkih na dohodek in dobiček za 16.936.028 EUR oziroma 5,5 odstotka ter pri davkih na plačilno listo za 44.601 EUR oziroma 5,2 odstotka.

4.6. Davčni dolg po starosti

Pregled višine davčnega dolga po blagajnah in po letu nastanka dolga glede na datum zapadlosti je razviden iz preglednica 8.

Dolg z zapadlostjo v prvem polletju 2017 znaša 197.543.019 EUR (15,4 odstotka). Preostali dolg je iz preteklih let.

Preglednica 8 - Davčni dolg po blagajnah javnega financiranja glede na zapadlost v EUR

Davčni dolg po javnofinančnih blagajnah	Zapadlost dolga do vključno leta 2012	Zapadlost dolga v letu 2013	Zapadlost dolga v letu 2014	Zapadlost dolga v letu 2015	Zapadlost dolga v letu 2016	Zapadlost dolga v letu 2017		Skupaj
						Zapadlost dolga v obdobju od 1. 1. do 31. 3. 2017 (zamuda nad 3 mesece)	Zapadlost dolga v obdobju od 1. 4. do 30. 6. 2017 (zamuda do 3 mesecev)	
Državni proračun								
Aktivni dolg	138.940.126	34.606.197	36.889.495	52.287.516	106.557.102	46.656.754	101.825.543	517.762.733
Pogojno izterljivi dolg	213.567.992	41.604.445	38.653.172	24.525.144	22.253.555	5.724.602	851.822	347.180.732
Skupaj država	352.508.118	76.210.642	75.542.667	76.812.660	128.810.657	52.381.356	102.677.365	864.943.465
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje								
Aktivni dolg	60.576.665	14.153.914	14.765.200	16.081.930	20.254.386	6.117.440	16.544.871	148.494.406
Pogojno izterljivi dolg	67.989.679	14.249.606	10.291.276	7.543.592	4.131.206	663.514	165.147	105.034.020
Skupaj ZPIZ	128.566.344	28.403.520	25.056.476	23.625.522	24.385.592	6.780.954	16.710.018	253.528.426
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije								
Aktivni dolg	29.574.172	7.038.953	7.692.912	8.413.373	10.544.898	3.236.481	8.947.514	75.448.303
Pogojno izterljivi dolg	28.893.289	7.206.287	5.431.966	3.989.295	2.246.007	322.230	90.782	48.179.856
Skupaj ZZVS	58.467.460	14.245.240	13.124.878	12.402.668	12.790.905	3.558.711	9.038.296	123.628.159
Proračun občin								
Aktivni dolg	4.391.815	1.763.509	2.888.410	1.272.018	11.387.400	1.081.751	5.018.730	27.803.633
Pogojno izterljivi dolg	8.362.924	2.199.421	2.219.985	735.258	1.925.706	95.033	87.450	15.625.777
Skupaj občine	12.754.739	3.962.930	5.108.395	2.007.276	13.313.106	1.176.784	5.106.180	43.429.410
Ostalo								
Aktivni dolg	0	0	0	5.699	9.850	62.163	51.192	128.904
Pogojno izterljivi dolg	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj ostalo	0	0	0	5.699	9.850	62.163	51.192	128.904
SKUPAJ AKTIVNI DOLG	233.482.778	57.562.573	62.236.017	78.060.536	148.753.636	57.154.589	132.387.850	769.637.979
SKUPAJ POGOJNO IZTERLJIVI DOLG	318.813.884	65.259.759	56.596.399	36.793.289	30.556.474	6.805.379	1.195.201	516.020.385
SKUPAJ DAVČNI DOLG	552.296.662	122.822.332	118.832.416	114.853.825	179.310.110	63.959.968	133.583.051	1.285.658.364

Opomba: Absolutno zastaranje davčnega dolga je 10 let, zaradi nekaterih postopkov se v skladu s predpisi rok zastaranja podaljša, zato je del dolga tudi starejšega od 10 let (znesek je vključen v stolpcu »zapadlost dolga do vključno leta 2012«).

VIR: FURS

Delež aktivnega dolga z zapadlostjo v prvem polletju leta 2017 znaša 24,6 odstotka, pogojno izterljivega pa 1,5 odstotka. Dolg iz leta 2017 je predmet izvršb s sistemskimi ukrepi (sklepi na denarne prejeme in sredstva na računih), dolg pred letom 2017 pa zahteva individualno obravnavo v postopkih glede na sredstva, ki so predmet izvršbe (terjatve, premičnine, nepremičnine).

Preglednica 9 - Davčni dolg po blagajnah javnega financiranja glede na zapadlost v EUR

Delež davčnega dolga v strukturi dolga glede na zapadlost	Delež dolga zapadlost do vključno leta 2012	Delež dolga zapadlost v letu 2013	Delež dolga zapadlost v letu 2014	Delež dolga zapadlost v letu 2015	Delež dolga zapadlost v letu 2016	Delež dolga - zapadlost v obdobju od 1. 1. do 31. 3. 2017 (zamuda nad 3 mesece)	Delež dolga - zapadlost v obdobju od 1. 4. do 30. 6. 2017 (zamuda do 3 mesecev)	Skupaj
SKUPAJ AKTIVNI DOLG	30,4	7,5	8,1	10,1	19,3	7,4	17,2	100,0
SKUPAJ POGOJNO IZTERLJIVI DOLG	61,9	12,6	11,0	7,1	5,9	1,3	0,2	100,0
SKUPAJ DAVČNI DOLG	43,0	9,6	9,2	8,9	13,9	5,0	10,4	100,0

VIR: FURS

4.7. Odpis davčnih obveznosti

Davčni organ v skladu z določbami 101., 105., 106. in 107. členu ZDavP-2 odpiše davek oziroma del davka:

- če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov,
- če dospel davek, po posamezni vrsti davka, ki na dan 31. decembra ne preseže 1 euro,
- če davka, ni bilo mogoče izterjati v postopku stečaja ali prisilne poravnave,
- če je davčni zavezanec – fizična oseba umrl in ni zapustil nobenega premoženja, iz katerega bi se lahko davek izterjal,
- če ga ni mogoče izterjati od pravne osebe – zavezanca za davek niti iz morebiti predloženega instrumenta zavarovanja niti od njenega pravnega naslednika,
- če je pravica do izterjave davka zastarala, razen v primeru ko je davčni dolg zavarovan s hipoteko in je pred potekom roka za zastaranje vložen predlog za izvršbo na nepremičnin,
- če je pravica do vračila davka zastarala.

Z odpisom davčna obveznost preneha. Davčni organ odpisani davek izbriše iz evidenc, ki izkazujejo terjatve do posameznega zavezanca za davek.

V prvem polletju 2017 je bilo odpisanih za 95.145.322 EUR davčnih obveznosti. Največ obveznosti, 73.535.100 EUR oziroma 77,3 odstotka, je bilo odpisanih zaradi zaključenih insolventnih postopkov, saj jih ni bilo mogoče izterjati v postopku stečaja oziroma prisilne poravnave.

Preglednica 10 - Odpisi davčnih obveznosti po razlogih v EUR

LETO	Odpisan znesek - insolventnost	Odpisan znesek - zastaranje	Odpisan znesek - ostalo	Odpisan znesek dajatev - SKUPAJ
2014	61.211.238	67.349.198	27.332.179	155.892.615
2015	82.307.377	25.466.092	27.473.787	135.247.256
2016	123.491.113	25.214.466	33.325.711	182.031.290
1.1. do 30.6.2017	73.535.100	9.678.399	11.931.823	95.145.322

VIR: FURS

Podatki o odpisanih davčnih obveznostih ločeno po blagajnah javnega financiranja so prikazani v preglednici 11.

Preglednica 11 - Odpisi davčnih obveznosti po blagajnah javnega financiranja v EUR

Leto	Državni proračun	Zavod za pokojninsk o in invalidsko zavarovanje	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije	Proračun občin	Ostalo	SKUPAJ
2014	117.323.334	23.802.731	12.059.080	2.707.470	0	155.892.615
2015	93.962.202	25.977.328	12.866.459	1.860.996	580.271	135.247.256
2016	134.878.424	28.814.402	14.391.524	3.023.230	923.710	182.031.290
1.1. do 30.6.2017	75.693.970	12.353.304	5.785.788	1.057.680	254.580	95.145.322

VIR: FURS

5. Odlogi in obročna plačila

V nadaljevanju so v poročilu o davčnem dolgu zaradi celovitejše slike prikazani tudi podatki o davčnem dolgu, ki je sicer že zapadel v plačilo, a je FURS dolžnikom zaradi izpolnjevanja v zakonu določenih pogojev dovolil odlog ali obročno plačilo davka.

5.1. Odloženo plačilo oziroma obročno plačilo davčnega dolga

Institut odloga oziroma obročnega plačevanja davka je urejen v 101., 102., 103., 104. in 110. členu ZDavP-2, podrobnejše kriterije pa določa Pravilnik o izvajanju Zakona o davčnem postopku⁹.

FURS lahko fizičnim osebam na podlagi 101. člena ZDavP-2 dovoli odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

⁹ Uradni list RS, št. 141/06, 46/07, 102/07, 28/09, 101/11, 24/12, 32/12 – ZDavP-2E, 19/13, 45/14, 97/14, 39/15, 40/16, 85/16 in 30/17.

V skladu s 102. členom ZDavP-2 se poslovnim subjektom lahko odobri odlog plačila davka za največ 24 mesecev ali obročno plačilo v največ 24 mesečnih obrokih, če bi jim zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode.

FURS lahko dovoli plačilo davka v največ 60 mesečnih obrokih po drugem odstavku 102. člena ZDavP-2, če vlagatelj predloži pravnomočni sklep, s katerim je na podlagi zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in postopke prisilnega prenehanja, potrjen sporazum o finančnem prestrukturiranju ali sklep o potrjeni poenostavljeni prisilni poravnavi.

Ne glede na izpolnjevanje pogojev iz 101. in 102. člena ZDavP-2 lahko davčni organ v skladu s prvim odstavkom 103. člena ZDavP-2 dovoli plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih ali dovoli odlog za največ 24 mesecev davčnemu zavezancu, ki predloži ustrezen instrument zavarovanja iz 117. člena ZDavP-2 ali dovoli vknjižbo zastavne pravice v ustrezen register.

Na podlagi drugega odstavka 103. člena ZDavP-2 se lahko fizični osebi odobri obročno plačilo davka v največ treh mesečnih obrokih, če gre za davek, ki se ne nanaša na opravljanje dejavnosti.

V zvezi s postopki odloga in obročnega plačevanja davka gre izpostaviti, da ni dovoljeno odložiti oziroma dovoliti obročnega plačila za akontacije davka, davčni odtegljaj, prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevke za zdravstveno zavarovanje, globe in stroške postopka o prekršku, obveznosti, za katere davčni organ vodi samo izvršbo in ne vodi knjigovodskih evidenc ter za obveznosti, na katere učinkuje postopek zaradi insolventnosti. V primeru glob in stroškov postopka o prekršku se lahko odobri le obročno odplačilo, v skladu z določbami zakona, ki ureja prekrške.

V primeru davčnega dolga iz naslova dajatev, ki se obračunajo pri uvozu velja, da mora dolжник plačati dolg v roku 10 dni, če pred sprostitvijo blaga v prost promet predloži instrument zavarovanja, ki zavaruje plačilo dolga. Na podlagi 111. člena Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (prenovitev)¹⁰ (UL L 269) v nadaljevanju: CZU) pa lahko FURS poslovnim subjektom odobri 30 dnevni odlog plačila obveznosti od dneva nastanka obveznosti za plačilo. Če je dolжник imetnik dovoljenja za poenostavljene postopke, je dolжник dolžan poravnati obveznosti do 16. v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je dolg nastal, če je obdobje združevanja mesec, oziroma do petka četrtega tedna, ki sledi tednu, v katerem je obveznost nastala, če je obdobje združevanja teden.

Poleg 30 dnevnega odloga plačila obveznosti lahko FURS subjektom v skladu z 112. členom CZU¹¹ odobri tudi druge plačilne olajšave. Te druge plačilne olajšave vključujejo institut odloga plačila oziroma odobritev obročnega odplačevanja. Odobritev drugih plačilnih olajšav se pogojuje s predložitvijo zavarovanja in ima za posledico obračun kreditnih obresti. Zahteva po predložitvi zavarovanja oziroma obračun kreditnih obresti se lahko opusti, če bi ta zahteva zaradi položaja dolžnika povzročila resne ekonomske ali socialne težave.

V preglednici 12 je prikazano število odobrenih odlogov plačila oziroma obročnih plačil v obdobju januar - junij 2017. V tem času je FURS ugodil 79 zahtevkom zavezancev za odlog plačila davčnega dolga (od tega poslovnim subjektom 28) v skupni višini 2.025.556 EUR (od tega poslovnim subjektom 1.825.007 EUR) in 11.034 zahtevkom za obročno plačilo (od tega

¹⁰ Določbe prenovljenega CZU se uporabljajo od 1. 5. 2016. Predhodno se je uporabljala Uredba Sveta (EGS) št. 2913/92, z dne 12. oktobra 1992, o Carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302), ki je 30 dnevni odlog plačila urejala v 227. členu.

¹¹ V Uredbi Sveta (EGS) št. 2913/92, z dne 12. oktobra 1992, o Carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302) so bile druge plačilne olajšave urejene v 229. členu.

poslovnim subjektom 387) v skupni višini 33.864.430 EUR (od tega poslovnim subjektom 19.644.317 EUR).

Preglednica 12 – Odlog in obročno plačevanje obveznosti

Odlog plačila januar – junij 2017		Obročno plačilo januar – junij 2017	
Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenega odloga (v EUR)	Število odobrenih zahtevkov	Znesek odobrenega obročnega plačevanja (v EUR)
79 od tega poslovnih subjektov 28	2.025.556 od tega poslovni subjekti 1.825.007	11.034* od tega poslovnih subjektov 387	33.864.430 od tega poslovni subjekti 19.644.317

*od tega 326 zahtevkov za obročno plačilo lastnih prekrškovnih terjatev po 18. členu ZP-1, ki jih izreka davčni organ in se štejejo za davek, v skupnem znesku 2.688.236 EUR.

Vir: FURS

6. Rezultati ukrepov izterjave in izvršbe

Izpolnitev davčne obveznosti je temeljna obveznost davčnega zavezanca. Davčna obveznost se izpolni s plačilom davka v zakonsko predpisanem roku.

Ukrepi izterjave so naravnani tako, da spodbujajo davčne zavezance k prostovoljni izpolnitvi obveznosti. Pisni ali telefonski opomin, je prvi korak, ki ga naredi FURS s ciljem poplačila dolga.

Z opominom FURS pozove dolžnika k plačilu in ga opozori na posledice neplačila dolga ter na stroške ob uvedbi postopka davčne izvršbe. Zavezancu, ki je že v postopku davčne izvršbe, davčni organ ne pošilja več opominov, saj bi to pomenilo le podaljševanje rokov za izpolnitev davčne obveznosti in povzročanje dodatnih stroškov davčnemu organu.

Kljub ukrepom za vzpodbujanje prostovoljnega plačevanja davkov (npr. ozaveščanje posameznih ciljnih skupin, medijske objave, pošiljanje opominov, itd.) del davčnih obveznosti ostane neplačan, zato mora FURS dosledno, učinkovito in nepristransko uporabljati vsa zakonita sredstva prisile za izterjavo dolga.

Najpogostejši ukrepi davčne izvršbe so: sklep o izvršbi na denarne prejeme, sklep o izvršbi na denarna sredstva pri bankah in hranilnicah, sklep o izvršbi iz premičnega premoženja in vrednostnih papirjev ter sklep o izvršbi iz terjatev dolžnikovega dolžnika. Posebne oblike izvršbe so izvršba iz nepremičnega premoženja in deleža družbenika v družbi. Ukrepi davčne izvršbe so načrtovani glede na sredstva s katerimi razpolaga dolžnik s ciljem čim lažjega poplačila dolga in glede na višino stroškov, ki nastanejo v postopku izvršbe za davčni organ in zavezanca.

Skrajni ukrep za poplačilo oziroma obvladovanje dolga je predlog davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnika in izbris dolžnika iz Poslovnega registra Slovenije.

V prvem polletju 2017 je FURS¹² z izdanimi opomini, telefonskimi pozivi in sklepi **terjal dolg v višini 654.530.893 EUR**, od tega za 600.449.004 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 54.081.889 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti.

¹² FURS je pristojna za izterjavo davkov in drugih obveznih dajatev kot tudi drugih denarnih nedavčnih obveznosti za druge predlagatelje.

Na podlagi izvedenih ukrepov in aktivnosti **je bilo izterjanega za 247.454.717 EUR dolga**, od tega za 235.465.401 EUR dolga iz naslova davčnih obveznosti in 11.989.316 EUR dolga iz naslova nedavčnih obveznosti.

Preglednica 13 – Aktivnosti in ukrepi izterjave davčnih in nedavčnih obveznosti (zneski v EUR)

Aktivnosti in ukrepi izterjave	SKUPAJ REALIZACIJA DAVČNE OBVEZNOSTI		SKUPAJ REALIZACIJA NEDAVČNE OBVEZNOSTI		SKUPAJ REALIZACIJA	
	število	znesek	število	znesek	število	znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe in telefonski pozivi						
Poslani opomini in izvedeni telefonski pozivi	208.504	187.018.205	79.350	23.751.772	287.854	210.769.977
Plačila na podlagi poslanih opominov in telefonskih pozivov	157.577	133.791.846	20.325	2.917.224	177.902	136.709.070
Sklepi o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	92.177	413.430.799	72.805	30.330.117	164.982	443.760.916
Plačila na podlagi izdanih sklepov	129.440	101.673.555	65.256	9.072.092	194.696	110.745.647
Terjan dolg po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih	300.681	600.449.004	152.155	54.081.889	452.836	654.530.893
Realizacija po poslanih opominih, pozivih po telefonu in sklepih	287.017	235.465.401	85.581	11.989.316	372.598	247.454.717

Vir: FURS

Primerjava kumulativnih podatkov v poročevalskem obdobju z enakim obdobjem preteklega leta kaže, da je bilo izterjano za 1.432.157 EUR manj dolga. Navedeno je mogoče pripisati dejstvu, da se tudi v letu 2017 povečuje prostovoljno plačevanje davčnih obveznosti, saj je FURS v prvem polletju 2017 pobral neto 7.668.030.886 EUR prihodkov, kar je 491.818.539 EUR oziroma za 6,9 odstotka več kot v enakem obdobju preteklega leta. Na podlagi izdanih opominov je bilo poplačanega za 15.988.123 EUR oziroma 13,2 odstotka več dolga. Pred začetkom davčne izvršbe je bilo izvedenih za 2.970.899 EUR oziroma 6,5 odstotka več pobotov z obveznostmi do zavezancev.

Pripominjamo, da se v postopkih davčne izvršbe izvajajo zahtevnejši in dolgotrajnejši postopki, katerih rezultati se odražajo v daljšem časovnem obdobju (npr. izvršba na nepremičnine, izvršba na podlagi poročila...). V letu 2016 je bila uveljavljena tudi sprememba ZDavP-2, s katero se je zvišal t.i. varovani znesek, ki mora dolžniku ostati v primeru izvršbe na denarne prejeme in izvršbe na denarna sredstva na iz 70% na 76 % minimalne plače. Navedeno pomeni, da morajo izvrševalci sklepov upoštevati višjo omejitev pri izvrševanju sklepov, kar ima za posledico nižje poplačilo dolga.

Preglednica 14 – Aktivnosti in ukrepi izterjave za davčne in nedavčne obveznosti v prvem polletju 2017 skupaj (zneski v EUR)

AKTIVNOSTI IN UKREPI IZTERJAVE	1. polletje 2016		1. polletje 2017		IND 2017/2016	
	število	znesek	število	znesek	število	znesek
Opomini pred začetkom davčne izvršbe in telefonski pozivi						
Poslani opomini in izvedeni telefonski pozivi	274.310	189.268.748	287.854	210.769.977	104,9	111,4
Plačila na podlagi poslanih opominov in telefonskih pozivov	160.140	120.720.947	177.902	136.709.070	111,1	113,2
Sklep o davčni izvršbi						
Izdani sklepi	163.911	474.316.516	164.982	443.760.916	100,7	93,6
Plačila na podlagi izdanih sklepov	211.194	128.165.927	194.696	110.745.647	92,2	86,4
Terjan dolg po poslanih opominih, telefonskih pozivih in sklepih SKUPAJ	438.221	663.585.264	452.836	654.530.893	103,3	98,6
Realizacija po poslanih opominih, telefonskih pozivih in sklepih SKUPAJ	371.334	248.886.874	372.598	247.454.717	100,3	99,4
DODATNE AKTIVNOSTI IZTERJAVE						
Poboti	/	45.621.966	/	48.592.865	/	106,5
Unovčitve zavarovanj	/	71.017	/	415.132	/	584,6
Skupaj - dodatne aktivnosti		45.692.984		49.007.997		107,3

VIR: FURS

Pri davčnih zavezanci, ki imajo v knjigovodski evidenci izkazane neporavnane obveznosti hkrati pa so upravičeni do vračila davka po obračunu ali odločbi, FURS izvaja pobot terjatev z obveznostmi. V prvem polletju 2017 je bilo izvedenih za 48.592.865 EUR pobotov, kar je za 2.970.899 EUR oziroma 6,5 odstotka več kot v enakem obdobju preteklega leta.

V primeru zavarovanja davčnega dolga FURS izvede unovčitev predloženih instrumentov zavarovanja. V prvem polletju 2017 je bilo unovčenih zavarovanj za dolg v višini 415.132 EUR, kar je za 344.115 EUR oziroma 484,6 odstotka več kot v enakem obdobju preteklega leta.

FURS je v prvem polletju 2017 za dolg v višini 16.096.309 EUR poslal pristojnim sodiščem 325 predlogov za izvršbo na nepremičninah dolžnika (cenitev in prodaja). V primerjavi z enakim obdobjem leta 2016 je bilo posredovanih 62 oziroma 23,6 odstotka več predlogov za 861.266 EUR oziroma 5,7 odstotka dolga.

Stečaj in izbris dolžnika iz Poslovnega registra Slovenije sta skrajna ukrepa za odstranitev neplačnikov s trga, ki se jih FURS poslužuje s ciljem obvladovanja davčnega dolga.

V prvem polletju 2017 je FURS v 273 primerih predlagal uvedbo stečajnega postopka zoper dolžnike, ki so bili dolžni 36.175.715 EUR. V primerjavi z enakim obdobjem leta 2016 je bilo podanih 89 oziroma 48,4 odstotka več predlogov.

Preglednica 15 - Predlogi davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka (zneski v EUR)

Vsebina postopka	1. polletje 2016		1. polletje 2017		IND 2017/2016	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Predlogi davčnega organa za uvedbo stečajnega postopka	184	48.424.454	273	36.175.715	148,4	74,7

VIR: FURS

V prvem polletju 2017 je bilo podanih 132 obvestil o obstoju razlogov za izbris, od tega 10 za samostojne podjetnike in 122 za pravne osebe. Pri pravnih osebah so bili izbrisni razlogi v vseh primerih okoliščine, ki so povezane s poslovnim naslovom, pri samostojnih podjetnikih pa neopravljanje dejavnosti.

Preglednica 16 - Predlogi davčnega organa za izbris poslovnih subjektov

Vsebina postopka	1. polletje 2016	1. polletje 2017	IND 2017/2016
Število predlogov davčnega organa za izbris pravnih oseb	103	122	118,4
Število predlogov davčnega organa za izbris samostojnih podjetnikov	7	10	142,9
Skupno število predlogov davčnega organa za izbris poslovnih subjektov	110	132	120,0

VIR: FURS